

Методика підготовки до тестів ЗНО

*НА ПРИКЛАДІ ТЕСТУ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ТА ЛІТЕРАТУРИ*

Помазан Ігор Олександрович,

к. філол. н., зав. каф. українознавства ХГУ “НУА”,

методист з української мови та літератури ХРЦОЯО

Завдання тесту ЗНО

- Визначити рівень готовності абітурієнта до навчання у вищому навчальному закладі на момент початку вступної кампанії.

▶ Навчити
неможливо!!!

▶ Можливо допомогти
навчитися!!!

Проблеми, які необхідно подолати

- ▶ Визначення пріоритетів.
- ▶ Робота за схемою «вивчив – відповів – забув».
- ▶ Невміння й неготовність працювати систематично.
- ▶ Певна «розслабленість» після 10-го класу.
- ▶ Небажання й часто невміння читати.
- ▶ Відсутність систематичного контролю.

«Ділянки відповідальності» батьків

1. Мотивація й визначення пріоритетів.
2. Поточний контроль.
3. Зворотний зв'язок.

Завдання ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

Проконтролювати, щоб

- 1) виконувати домашнє завдання учень починав у той же день, коли він це завдання отримав, або принаймні наступного дня;
- 2) роботі над певним предметом час приділявся щодня, по 20-40 хвилин;
- 3) завдання виконувалися вдумливо, у завданнях тестової форми ретельно були проаналізовані всі запропоновані варіанти відповідей;
- 4) тексти художніх творів були опрацьовані й структуровані з максимальною уважністю.

Структурно тест ЗНО з української мови та літератури містить три основні компоненти

1. Комплекс тестових завдань різної форми з української мови.
2. Комплекс тестових завдань різної форми з української літератури.
3. Завдання відкритої форми, яке передбачає написання учасником тестування власного висловлення на запропоновану тему.

Підготовка з української мови

-
- ▶ Починати необхідно з ретельного вивчення теоретичного матеріалу.
 - ▶ Більшість тематичних розділів, які зазвичай становлять для учасників тестування істотні труднощі, вивчаються переважно в середніх класах, а відтак робота з цими розділами передбачає ретельне повторення колись вивченого, але часом досить уже «підзабутого» матеріалу.
 - ▶ Паралельно із «реанімуванням» вивченого необхідно також систематично опрацьовувати навички роботи саме із завданнями тестової форми.

Правила, дотримання яких забезпечує впевнене виконання тестових завдань

- ▶ **Правило 1.** Уважно прочитайте умову завдання й чітко усвідомте для себе, яким вимогам має відповідати потрібний варіант.
- ▶ **Правило 2.** Обов'язково детально аналізуйте всі запропоновані в завданні варіанти.
- ▶ **Правило 3.** Чітко й однозначно позначте в тестовому зошиті, який саме із запропонованих варіантів ви обрали в якості правильного, щоб перенести в бланк А остаточну правильну відповідь, а не ту, від якої ви в процесі роботи над завданням відмовились як від помилкової.
- ▶ **Правило 4.** Обов'язково залишайте певний час на зосереджене перенесення відповідей з тестового зошита в бланк А.

ХАЛТУРА

20. Однакова кількість букв і звуків у кожному слові рядка

А ясність, поєднання, ялтинський

Б воля, щипання, торф'яний

В дитячий, дзвінкий, рояль

Г підживити, щільний, Феодосія

Д смієшся, ємність, дзвякати

21. Граматичну помилку допущено в реченні

А Вийшовши з лісу, нам усміхнулося волошкове поле.

Б Прощався з літом я, блукаючи широкими луками.

В І сонце падало за тьмяним морем трав, на землю маки кинувши червоні.

Г Жайворонки співали над ріллею, високо піднявшись угору.

Д Високо в блакиті пливло сонце, ледве помітно нахиляючись на захід.

СУМЛІННА РОБОТА

20. Однакова кількість букв і звуків у кожному слові рядка

☒ А ясність, поєднання, ялтинський

☐ Б воля, щипання, торф'яний

☐ В дитячий, дзвінкий, рояль

☐ Г підживити, щільний, Феодосія

☐ Д смієшся, ємність, дзв'язати

21. Граматичну помилку допущено в реченні

☒ А Вийшовши з лісу, нам усміхнулося волошкове поле.

☐ Б Прощався з літом я, блукаючи широкими луками.

☐ В І сонце падало за тьманим морем трав, на землю маки кинувши червоні.

☐ Г Жайворонки співали над ріллею, високо піднявшись угору.

☐ Д Високо в блакиті пливло сонце, ледве помітно нахиляючись на захід.

Підготовка з української літератури

-
- ▶ Переважна більшість завдань тесту ЗНО з української літератури орієнтовані на перевірку знань змісту художніх творів, а також на визначення стилів, жанрів, літературних напрямів, авторства, знання історії написання того чи іншого твору.
 - ▶ Відтак у підготовці з української літератури можна виділити два основні напрямки засвоєння: змістовий і теоретико-літературний.
 - ▶ Той, хто претендує на високий бал, має читати художні тексти в повному обсязі, жодною мірою не обмежуючись такими поширеними тепер збірками скороченого викладу.
 - ▶ Задля успішного засвоєння змісту літературних творів, доцільно витратити певний час на систематизацію їх змісту. Наприклад, укласти за ним блок-схему.

Вступ

Роздуми автора над вибором творчої манери («по-сучасному», а не як давній співець Боян).

Зустріч Ігоря з рідним братом буй-туром Всеволодом. Лихі віщування.

Перша битва з половцями. Перемога русичів.

Половці на чолі з Гзаком і Кончаком стягають головні сили до табору русичів.

Друга битва. Поразка. Ігор та його син Володимир потрапляють у полон.

Батько Ігоря й Всеволода Великий князь Святослав бачить у Києві дивний («мутен») сон.

Святослав виголошує «золоте слово» («зі сльозами змішане»).

Звернення автора до всіх руських князів із закликом об'єднатися для оборони Руської землі від половців (основна ідея твору).

Плач дружини Ігоря Ярославни в місті Путивлі.

Ігор за допомогою Овлура тікає з половецького полону.

Не наздогнавши Ігоря, Гзак і Кончак вирішують долю Володимира: стратити чи одружити з половчанкою («пов'язати соколя красною дівицею»).

Повернення Ігоря на Русь, до Києва.

Заключне славослів'я («Слава князям і дружині! Амінь»).

За кожним істотним за обсягом літературним твором доцільно укласти таблицю, яка міститиме основні теоретичні та історичні відомості про цей твір.

Твір	«Я (Романтика)»
Автор	Микола Фітільов
Псевдонім	Микола Хвильовий
Час	20-ті рр. XX ст.
Рід	Епос
Жанр	Новела
Стиль	Імпресіонізм
Головні герої	Я, матір Я, доктор Тагабат, Андруша, Дегенерат
Примітки	Присвята «Цвітові яблуні». Література «Розстріляного Відродження». Основна ідея: руйнування загальнолюдських цінностей під тиском тоталітарної ідеології

Окремою складовою підготовки до ЗНО з української літератури є робота з поетичними текстами. Більшість завдань на поезію передбачають уміння учасника тестування пізнавати той або інший поетичний текст з одним або кількома рядками.

- ▶ *«Стану я, гляну я – скрізь поточки як дзвіночки, жайворон як золотий»,* – писав
- ▶ А Павло Тичина
- ▶ Б Андрій Малишко
- ▶ В Максим Рильський
- ▶ Г Володимир Сосюра
- ▶ Д Богдан-Ігор Антонич

-
- ▶ Доречно систематично попрацювати з кожним текстом з метою майже автоматичного його пізнавання за одним-двома рядками.
 - ▶ Є сенс, зокрема, присвятити кожному з віршів кілька днів, протягом яких вдумливо перечитувати тест по три-чотири рази: вранці, вдень і ввечері.
 - ▶ Украй важливо при цьому перечитувати саме вдумливо, зосереджуючись на змісті.

РЕКОМЕНДОВАНА СТРУКТУРА ВЛАСНОГО ВИСЛОВЛЕННЯ ТА ПРИНЦИПИ ФОРМУЛЮВАННЯ ТЕЗИ

► ТЕМА

-
- Прочитайте наведений текст.
-
- *Добро завжди має перемогати - це ми знаємо з дитинства. Але ж відомо, що будь-яка перемога пов'язана з певним насильством.*
- *Як добро має перемогати в нашому недоброму світі?*
-
- Викладіть Ваш погляд на цю проблему.
-
- Складається з:
 - окреслення певної проблемної ситуації, яке містить ключові поняття;
 - питання, відповідь на яке передбачає висловлення учасником тестування власного ставлення до окресленої в першій частині теми проблемної ситуації.

► ТЕЗА

- Має містити відповідь учасника тестування на поставлене в темі запитання, вона виражає власне ставлення автора до окресленої в темі проблемної ситуації із відображенням ключових понять.

► АРГУМЕНТИ

- У власному висловленні має бути мінімум два відмінні один від одного аргументи на підтвердження правильності сформульованої учасником тестування тези.

► ПРИКЛАД 1

- З літератури (не обов'язково української) або з інших видів мистецтва (кіно, телебачення, живопис тощо)
- У цьому прикладі потрібно вказати назву мистецького твору, автора, персонажа чи персонажів та сюжетну колізію або епізод, що ілюструє й підтверджує один з аргументів.

► ПРИКЛАД 2

- З історії, суспільного або власного життя.
- Приклад має бути конкретизований через певні історичні постаті та події або конкретні явища суспільного життя чи власного життя учасника тестування, його друзів, знайомих тощо.

► ВИСНОВОК

- Має містити підсумок усього власного висловлення, узгоджуватися з темою та тезою.

-
- ▶ **Орієнтовний час написання:** 60 хвилин (з урахуванням часу на переписування з чернетки й самоперевірку чистовика).
 - ▶ **Орієнтовний обсяг:** від 100 (NB! Не менше) до 250 слів.

УСПІХІВ!!!

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!